

Efes : 28. Teğmen. Erel 1929

Asariatika ve Müze hakkında

1611.

Maarif Emiri
Fuat bey İsmail
5

İzmir ve Havalisinin eski medeniyetlere sahne olmuş bulunması itibarile Emanetin asariatika umuru diğer Mintakalarla kabili kıyas olmayacak derecede çoktur . Gerek mevcut abidatın hüsnü muhafazaları ve gerek sık sık zuhur eden asarın İzmir Merkez Müzesine celp edilmeleri hususunda Emanet kendisine terettüp eden vazifeleri ihtimamla yapmaktadır .

Mintakamız dahilinde biri Vekâleti celileleri namına Efes te diğeri Bergama'da cereyan etmektedir . Her iki hafriyatın sureti cereyanıyla asaria mekşufe hakkında Asariatika Müfettişi Aziz bey tarafından muntazaman raporlar verilmekte olduğu cihetle tafsilât itasını zait görüyorum.

Efes hafriyat mahsulâtı, İzmir Müzesini çok zenginleştirmektedir. Bu defa, hafriyata yardım olarak Vekâleti celilelerince göhderilen 2000 lira Müfettiş Aziz bey delâletile Müşaviri ilmî Prof. Dr. Kei'ân emrine verilmiştir . Maahaza Prof. Wiegand'ın Bergama hafriyatı da henüz menkulâtтан bir şeye tesadüf edilememesine rağmen şehri kadimin boş kalan yerlerinde yeni yeni abidelerin meydana çıkmasına vesike olmaktadır.

Bunlardan başka bazı köylerde tesadüf olunan asar da bir hayli yekûn teşkil etmektedir. Bu nevi eserlerinde İzmir Müzesine celbinde Eminlik azami faaliyette göstermektedir. Netekim, Bandırma'nın Manyas nahiyesine tabi bir köyde bir bina ankazı meydana çıkarıldığı haber verilmesi üzerine berayi tetkik Müfettiş Aziz beyin mahalline gitmesi lüzumu iltimas olunmuş ve burasının milâttan evvelki zamana ait mermerden yapılmış bir mezar evi olduğu anlaşıldığı gibi mumaileyhin Ergili köyünde gördüğü Onbir parçadan ibaret banke fünebr atlak olunan yazılı ve resimli taşların da İzmir Müzesine nakıl olunmuşlardır.

Bodrum kazasının Tekirburnu'ndan harice kaçırılmakta iken haber alınıp derdest edilen heykel, Muğla'da bulunan gümüş ve altın sikkelerle keza Ödemiş'te müsadere edilen oniki altın sikke ve kadi Hipapa harabelerinde bulunan musanna cesim lahit ile Kelas'taki büyük lahit kapığı asariatika Müfettişliğinin vukubulan talebi üzerine İzmir Müzesine celp edilmiştir.

İzmir Müzesinin bu suretle günden güne artan muhteviyatı bir çok zair celbine vesile teşkil etmektedir. Müzenin ilmî asarihe keltraşı katalogunun tertip ve tanzimine başlanmak musammendir.

Bu sene zarfında Müzeyi ziyaret edenlerin miktarı 1550 yi bulmaktadır . İzmir mektepleri de tarih muallımlerinin refakatinde Müze ye gelerek tarihî ve sınaî malûmatını takviye etmektedirler= Alelhusus bu sene baharında Kız ve Erkek muallim mektepleri talebesile Ticaret ve Sanatler mektebi talebesi yakınlığından bilistifade Efes harabelerine giderek Müfettiş Aziz beyi tarafından verilen konferansı dinlemişler ve mumaileyhin refakatinde harabeyi ziyaret etmişlerdir.

Zelzele dolayısıyla hasara uğrayan İzmir Müzesinin bazı aksamının keşifname mucibince tamirine tevessül edilmiştir.

Efes'te 1928 senesinde zuhur edip İzmir'e celp edilen heykeller tamamen kaidelerine rekedilmiştir.

Istanbul Müzesinden Meandr heykelinin yerine verilen toprak avanı için de vitrinler yapılmış ve bunlarda teşhir edilmiştir . Yeni kadro mucibince Müze muhafızlığı için ehliyetli ve lisan aşına bir kimse aranılmaktadır. İlerde Müze için faideli bir unsur olabilecek bir gencin tayinine çalışılmaktadır.

Bergama ve Efes harabelerine tayin olunan bekçiler Müfettişlik tarafından verilen direktif dairesinde yaptıkları tathirat züvvarın memnuniyetini celp etmektedir. Bu hususu Bergama harabelerini ziyaretten dönen asariatika mutahassısları profesörlerden de memnuniyetle öğrenmekteyim.

Bu sene Efes'te masarifi Müşaviri ilmî Prof. Keil tarafından deruhte olunan bir Müze binası vücuda getirilmektedir. Bu suretle ikinci üçüncü derecedeki eserler bu Müzede hıfız ve teşhir olunacaklardır.

Bergama hafriyatına sahne olacak 20 dönümden ibaret tarlanın bedeli asariatika nizamnamesine tevfikan hafir M.WIEGAD tarafından verilerek istimlâk olunmuş ve taposu Bergama Müzesi namına yapılmıştır.

Bir mucabi kadro Nisa harabelerine de bir bekçi tayini mukarrerdir.

İzmir'de Asariatika Muhipleri ve Ressamlar Cemiyetleri

Mıntaka dakilinde meşkûr mesaisinin şahit ve müşahidi olduğum bu Asariatika Muhipleri Cemiyetinin faaliyetini memnuniyetle arz ederim Cemiyetin varidatı, azasının verdiği teberrüattan ibaret tir. Bu sene asarı milliyemiz hakkında türkçe ve fransızça metinli ihzar edilen album Müfettiş Aziz bey delâletile Vekâleti celillerine takdim olunmuştur. Cemiyet bundan başka resimli bir Bergama tarihi de vücuda getirmiş ve bir iki haftaya kadar ikmâli tabı mu-

sammem bulunmuştur.

İzmir'de geçen sene teşekkül eden ve ekseri azası muallimlerden mürekkep bulunan bir de Ressamlar Cemiyeti vardır. Bu Cemiyet noksan vesaitte rağmen İzmir hayatı irfan ve bediiyat cephesine şeref verecek mahiyette bir Eylül'den yirmi Eylüle kadar devam eden 250 tabloda mürekkep bir Sergi açmışlardı ki muhteviyatı muhitte ciâli bir alâka uyandırmıştır.

Eminlik bu iki Cemiyetin terakkî ve inkişafında samimî hislerle mütehasıstır; ve bu itibarla her iki cemiyetin esasî ihtiyaçlarını yakındantakı edilmektedir. Ancak İzmir gibi bir muhiti medenîde bu lüzumlu Cemiyetlerin temini hayat edebilmesi bidayette nakdî yardım görmelerine Eminlik kanidir. Binaenaleyh, kadirşinas olan Vekâleti celilelerince bu iki cemiyetin nakdî muavenete mazhar olmaları şayanı arzudur. Bu itibarla Asarîatika Muhipleri Cemiyetine Müzeler tertibinden ve Ressamlar Cemiyetinin darülmesaf ittihaz ettikleri binanın kirasına yardım olmak üzere de evvelce vukubulan istirhamın vecihle Yüksek tedrisat bütçesinden bir miktar tahsisat itası suretile himayeleri muvafık olacağı mülahaza edilmekte isede muktazasının ifası reyî vekâletpenahilerine mütevakıftır efendim .

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu



OGNIZM0102209